

# **ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ**

**Πίπυου 9 Θεσσαλονίκη τηλ. +306976000590, +306949396637, mail. imereos@hotmail.com-ammanatidoup@gmail.com**

Αριθ. Πρωτοκόλλου 207/23

Θεσσαλονίκη 20-07-2023

**Θέμα:** Παραχώρηση άδειας για τη λειτουργία της Μονής της Παναγίας Σουμελά.

**Προς:** Τον Πρόεδρο της Τουρκίας κ. Ταγίπ Ερντογάν.

**Κοινοποίηση:** Οικουμενικό Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως κ. Βαρθολομαίο.  
Πρωθυπουργό της Ελλάδος κ. Κυριάκο Μητσοτάκη.  
Αρχηγούς Κοινοβουλευτικών ομάδων του Ελληνικού Κοινοβουλίου.  
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

Αξιότιμε κ. Πρόεδρε,

Συμπληρώθηκαν εκατό (100) χρόνια από την μέρα που οι παππούδες, οι γονείς και οι πρόγονοι μας, λόγω της εθνικο- θρησκευτικής διαφορετικότητας τους, όπως οι Αρμένιοι και οι Ασσύριοι, έπεσαν θύματα της γενοκτονίας που υπέστησαν και εγκατέλειψαν την ιστορική τους πατρίδα τον Πόντο, όπου έζησαν αρμονικά και δημιουργικά για χιλιάδες χρόνια, αδέρφια, συγχωριανούς και φίλους.

Πήραν ένα προχειροδεμένο μποξά που ετοίμασαν βιαστικά με τα απαραίτητα, ενώ κρατούσαν σφιχτά από το χέρι, όσα από τα παιδιά τους κατάφεραν να σώσουν την ώρα του χαλασμού και της καταστροφής.

Κουβάλησαν όμως μαζί τους ιστορία χιλιάδων χρόνων, τους καημούς και τους πόνους τους, τους πόθους, και τα οράματα της γενιάς τους.

Κάποιες από τις αγαπημένες τους Εικόνες, χωμένες βαθιά στον κόρφο τους, στη θέση της ψυχής, και λίγο χώμα από την αυλή του σπιτιού τους, για να κρατήσουν ζωντανές μνήμες και μυρωδιές της γης που γεννήθηκαν, για να ζητήσουν να ριχτεί πάνω τους, όταν θα κλείσουν τα μάτια τους.

Κράτησαν τις μνήμες τους και ταξίδεψαν πρόσφυγες πια, πάνω στην Αργώ της επιστροφής, που «μελανίστιος» πλέοντας σε θάλασσες και ακτές, που για αιώνες οι πρόγονοι τους είχαν δαμάσει με τη λύρα του Ορφέα και τους χειρισμούς του Ιάσωνα στο πηδάλιο της Ολκίδος, τώρα μέσα από φουρτούνες και θαλασσοταραχές, τους μετέφερε στη γη των προγόνων τους.

Μετά τον ξεριζωμό τους όμως, πίσω τους αφήσαν τα σημάδια της ιστορίας και του πολιτισμού τους, τα Ιερά και τα Όσια, έρημα τα εκατοντάδες ιστορικά μνημεία, πνευματικά ιδρύματα και σχολεία, ακάνδηλες τις εκκλησίες και τα μοναστήρια, που δημιούργησαν οι ίδιοι και οι πρόγονοι τους.

Δυστυχώς αυτό είναι το πεπρωμένο των Ελληνικών μνημείων.

Παρόλα αυτά τα ερείπια τους και ότι άλλο έχει απομείνει από την αίγλη τους στις πόλεις, τα χωριά και τα μέρη που δημιουργήθηκαν, ακόμη και σήμερα, μοιάζουν να επιβεβαιώνουν την ύπαρξη ενός πολιτισμού που τα μέσα καταστροφής, φυσικά ή ανθρώπινα που επέδρασαν πάνω τους, είναι ανίσχυρα να θίξουν την ιστορία και την ακτινοβολία που για αιώνες εκπέμπανε, όχι μόνο στις περιοχές του ιστορικού Πόντου, αλλά σε ολόκληρο τον κόσμο.

Ότι δημιουργήθηκαν για να είναι οικουμενικά, να έχουν διαχρονική αξία, για αυτό και συνεχίζουν μέχρι και σήμερα να προκαλούν και να προσελκύουν το ενδιαφέρον εκατοντάδων χιλιάδων επισκεπτών και προσκυνητών κάθε χρόνο.

**Κορυφαίο εθνικο-θρησκευτικό μνημείο για δεκαέξι αιώνες και μέχρι σήμερα για τους όπου γης Έλληνες ποντιακής καταγωγής αποτελεί και η ιστορική Μονή της «ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΣΟΥΜΕΛΑ» στην περιοχή Ματσούκας της Τραπεζούντας.**

Την Μονή, που μέσα στους αιώνες οι Σουλτάνοι, στους οποίους τόσο συχνά αναφέρεστε, σεβάστηκαν την προσφορά της και με φιρμάνια και χρυσόβουλα την απάλλαξαν από τους φόρους, της παραχώρησαν πολλά προνόμια και ουσιαστικά την κατέστησαν Κράτος εν Κράτει.

Μετά την εγκατάλειψή της το 1922, την καταστροφή και τις λεηλασίες που υπέστη, εκτός από του εκατοντάδες πιστούς ποντιόφωνους Μουσουλμάνους Τούρκους πολίτες, που σύμφωνα και με το ιερό βιβλίο σας το Κοράνι (Σούρα Αλ. Ιμράν-42) έτρεφαν σεβασμό στο πρόσωπό της Maria manna Panagias, προσέτρεχαν κάθε χρόνο στη χάρη της, παρά τις όποιες απαγορεύσεις, μετά την δεκαετία του 1960 άρχισαν να επισκέπτονται μεμονωμένα, και αθεράπευτοι νοσταλγοί του Πόντου, από την Ελλάδα.

Ενώ είναι γνωστό ότι από την δεκαετία του 1970 την Μονή, παρά την εγκαταλελειμμένη κατάσταση που βρισκότανε, άρχισαν να επισκέπτονται οργανωμένα ομάδες προσκυνητών από την Ελλάδα, που ήρθαν σε επαφή και με τους ποντιόφωνους Μουσουλμάνους αδελφούς καρδιάς, από τις Η.Π.Α. τον Καναδά και την Αυστραλία και μετά την κατάρρευση του υπαρκτού σοσιαλισμού, χιλιάδες πιστοί από την Ρωσία, την Ουκρανία και τις άλλες ορθόδοξες το δόγμα Δημοκρατίες της πρώην Ε.Σ.Σ.Δ., την Ρουμανία, την Πολωνία και άλλες.

Η πρώτη οργανωμένη παρουσία στην Μονή, έγινε τον Αύγουστο του 1996 από το Παγκόσμιο Συμβούλιο Ποντιακού Ελληνισμού (ΠΑ.Σ.Π.Ε.), στην οποία συμμετείχαν περίπου (300) εκπρόσωποι πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων ποντιακών φορέων από όλο τον κόσμο, που παρά τις τότε απαγορεύσεις και τα όποια προβλήματα αντιμετωπίσαμε από τις αστυνομικές αρχές και την στρατοφυλακή, πραγματοποιήσαμε τρισάγιο στους εξωτερικούς χώρους της, στην μνήμη των αδικοχαμένων χιλιάδων συμπατριωτών μας.

Ακολούθησαν επιστολές, μετά την σχετική με το αίτημά μας, ενημέρωση που κάναμε στον Παναγιότατο Οικουμενικό Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως κ. Βαρθολομαίο, προς το Υπουργείο Πολιτισμού της Τουρκίας και τα αρμόδια κρατικά όργανα για την παραχώρηση αδειας λειτουργίας στην Μονή, ανήμερα της γιορτής της κοιμήσεως της Πανάγιας, αλλά και τακτικές οργανωμένες επισκέψεις σχεδόν κατ' έτος στην Μονή από μέρους μας.

Ο ομογενής επιχειρηματίας και βουλευτής της Ρωσικής Δούμα κ. Ιβάν Σαββίδης, οργάνωσε και πραγματοποίησε τρεις προσκυνηματικές αποστολές, από το 2007 έως και το 2009, με την συμμετοχή 100 και πλέον ποντίων και φιλοποντίων, πραγματοποιώντας τρισάγιο στον εσωτερικό αύλιο χώρο της Μονής.

Ενώ Έλληνες Ευρωβουλευτές, σε απάντηση σχετικής επιστολής μας, στις 24-07-2008, κατέθεσαν ερώτηση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για την αποκατάσταση και την λειτουργία της.

Όπως ασφαλώς σας είναι γνωστό, όλες αυτές οι ενέργειες, μετά και το αίτημα του Οικουμενικού Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως κ. Βαρθολομαίου, συνέβαλαν και προφανώς με εντολή σας, το αρμόδιο Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού της Τουρκίας παρεχώρησε, 88 χρόνια μετά την εγκατάλειψη της Μονής, σχετική άδεια για την πραγματοποίηση λειτουργίας στις 15-08-2010, η οποία και πραγματοποιήθηκε με την παρουσία μέσα και έξω από την Μονή, περίπου 7.000 χιλιάδων πιστών ποντίων και φιλοποντίων, από όλα τα μέρη του κόσμου.

Ενώ μετά τις απαραίτητες εργασίες που έγιναν κατά διαστήματα και διήρκεσαν περισσότερο από 6-7 χρόνια, της αναστήλωσης, έστω και σε Τουρκομπαρόκ στυλ, την απομάκρυνση τόνων βράχων που απειλούσαν επισκέπτες, αλλά και το μνημείο και την αποκατάσταση του περιβάλλοντος χώρου, τα τελευταία δύο χρόνια ξαναπροχωρήσατε σχετική άδεια για την λειτουργία της, στις 15 Αυγούστου.

Η λειτουργία της Μονής, έστω και μόνον την ημέρα της εορτής της, αλλά και οι επισκέψεις στην Μονή 1.000.000 προσκυνητών και τουριστών από όλο τον κόσμο κάθε χρόνο, όπως τουλάχιστον ισχυρίζονται οι τοπικές Τουρκικές αρχές, Νομάρχης, Δήμαρχοι της περιοχής, Επιμελητήρια, επιχειρηματίες και απλός κόσμος, συνέβαλε ουσιαστικά στην αναζωπύρωση του προσκυνηματικού τουρισμού και αποτέλεσε και αποτελεί μέχρι σήμερα τον οικονομικό πνεύμονα για όλες στις κατηγορίες των επαγγελματιών που δραστηριοποιούνται στην περιοχή.

Σε συνδυασμό και με την ανακοίνωση του Υπουργείου Τουρισμού σας, το 2017, με την οποία ενημερωθήκαμε, ότι αναζητούνται τα διασωθέντα κειμήλια της μονής για να επιστρέψουν στην Τουρκία, επικοινωνήσαμε μαζί τους και τους ενημερώσαμε ότι στις αποθήκες του μουσείου της Άγκυρας φιλοξενούνται δεκάδες κειμήλια τη μονής, που το Διοικητικό Συμβούλιο του ομώνυμου σωματείου της «ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΣΟΥΜΕΛΑ» στην Ελλάδα, με πρωτοβουλία του φωτογράφησε και ανέδειξε μέσα από την έκδοση ενός λευκώματος με τον τίτλο «ΤΑ ΙΕΡΑ ΚΕΙΜΗΛΙΑ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΤΩΝ ΠΟΝΤΙΩΝ».

Και ενώ με μεγάλη προσμονή περιμέναμε την παραχώρηση από το αρμόδιο Υπουργείο σας και εφέτος της σχετικής άδειας για την λειτουργία της Μονής, για να επισκεφτούμε τα ιερά χώματα που έζησαν οι πρόγονοί μας και να ανάψουμε ένα κερί για την ανάπαυση των ψυχών τους, σε μια περίοδο μάλιστα που φαινομενικά υπάρχει ύφεση στις σχέσεις μεταξύ των χωρών μας, δυστυχώς για λόγους που δεν αναφέρονται, αλλά ασφαλώς και μπορούμε να υποθέσουμε, ενημερωθήκαμε ότι εφέτος δεν θα παραχωρηθεί σχετική άδεια για την λειτουργία στις 15-08-2023.

Θεωρήσαμε ότι αυτή σας η ενέργεια τότε, αλλά και στην συνέχεια, της παραχώρησης δηλαδή σχετικής άδειας, παρά το μεγάλο θέμα της εισβολής και κατοχής από μέρους σας, στα εδάφη της Κυπριακής Δημοκρατίας που παρέμενε και παραμένει μέχρι σήμερα άλυτο, αλλά και τις όποιες διαφορές και κατά καιρούς εντάσεις μεταξύ μας, ότι μπορεί να αποτελέσει την γέφυρα και τη βάση ενός

δημοκρατικού διαλόγου, για τα ανθρώπινα δικαιώματα, τις θρησκευτικές ελευθερίες, αλλά και για άλλα θέματα κοινού ενδιαφέροντος, ανάμεσα στις πολιτικές ηγεσίες των χωρών μας.

**Αξιότιμε κ. Πρόεδρε,**

Η μοίρα, αλλά και τα ιστορικά γεγονότα που ακολούθησαν, έφεραν τις χώρες μας να είναι υποχρεωμένες να ζήσουν η μια απέναντι στην άλλη, δυστυχώς τα τελευταία πενήντα χρόνια, με κλιμακούμενες κάθε τόσο αντιπαραθέσεις και εντάσεις,

Η πρόθεση των 2.000.000 εκατομμυρίων Ελλήνων Ποντιακής καταγωγής που ζουν σήμερα στην Ελλάδα, αλλά και σε άλλα μέρη του κόσμου, παρά τα όσα υπέστησαν οι πρόγονοί μας, είναι οι χώρες μας, να ζήσουμε δίπλα-δίπλα ειρηνικά και δημιουργικά προς όφελος των λαών μας.

Επειδή ασφαλώς η Τουρκία των 85.000.000 εκατομμυρίων, κατά πλειοψηφία Μουσουλμάνων, δεν έχει να φοβηθεί τίποτε από το να δώσετε την ευκαιρία σε όλους εμάς που οι πρόγονοί μας έζησαν για 2.500 χρόνια ειρηνικά και δημιουργικά στις περιοχές της σημερινής Τουρκίας, να επισκεφτούμε το εθνικο-θρησκευτικό σύμβολό μας, αλλά αντιθέτως να ωφεληθεί επιδεικνύοντας σεβασμό στις θρησκευτικές ελευθερίες και τα δικαιώματα, **περιμένουμε να πάρετε σχετικές πρωτοβουλίες ώστε να επανεξετάστε το σχετικό αίτημα του Οικουμενικού Πατριάρχη κ. Βαρθολομαίου και να συμβάλετε με το κύρος σας, ώστε να δοθεί η σχετική άδεια της λειτουργία της Μονής της «ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΣΟΥΜΕΛΑ».**

Εμείς από την πλευρά μας θέλουμε να σας ενημερώσουμε, ότι εφόσον προχωρήσετε στην λήψη σχετικής απόφασης, να τοποθετήσετε δηλαδή τα υπάρχοντα κειμήλια της Μονής της «ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΣΟΥΜΕΛΑ» στους χώρους της ανακαινισμένης Μονής, θα ήταν χαρά μας να συμβάλουμε με κάθε τρόπο στην δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών για την φύλαξη τους, για να έχουν την ευκαιρία οι επισκέπτες της να τα βλέπουν και να μελετούν την ιστορία τους.

Επειδή επίσης διαπιστώσαμε ότι στους χώρους της Μονής αλλά και ευρύτερα στην Τουρκία δεν υπάρχει το κατάλληλο έντυπο η διαδικτυακό υλικό σχετικά με την ιστορία της Εικόνας της «ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΣΟΥΜΕΛΑ» και της Μονής, έχουμε την πρόθεση να σας παραχωρήσουμε τα δικαιώματα έκδοσης της εργασίας μας, τριακοσίων σελίδων, τετρακοσίων ανέκδοτων και έγχρωμων φωτογραφιών, με τίτλο «ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΣΟΥΜΕΛΑ», μεταφρασμένο σε τέσσερες γλώσσες, για να έχουν την ευκαιρία τα εκατομμύρια των προσκυνητών και των επισκεπτών της να ενημερωθούν για την ιστορία τους.

**Περιμένοντας την απάντησή σας, στο αίτημά μας, σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων και σας ενημερώνουμε ότι θα ήταν εξαιρετικά ενδιαφέρον να προγραμματίσετε συνάντηση μαζί μας, στην πιθανή παρουσία σας τον Δεκέμβριο στην Θεσσαλονίκη η σε χρόνο και τόπο που εσείς θα κρίνετε, για να σας ενημερώσουμε σχετικά μετά θέματά μας.**

**Με εκτίμηση για το ΠΑ.Σ.Π.Ε.**

Ο Πρόεδρος κ. αν. αυτού  
Στέφανος Τανιμανίδης

Η Υπεύθυνη Τύπου και Επικοινωνίας  
Γιώτα Αμανατίδου